

BAĞ TESİSİ

Günümüzde modern yetiştirme tekniğine uygun bir bağ tesisi herşeyden önce iyi bir planlamayı gerektirmektedir. Tesis öncesi planlama ne kadar iyi yapılırsa, **ekonomik ömrü yaklaşık 35-40 yıl** olan bağlardan elde edilen gelir de aynı oranda yüksek olacaktır.

PLANLAMA

- Asma ıslahına yönelik (daha çok kamu)
- Fidan üretimi ((özel sektör ve kamu)
- Üzüm üretim işletmeleri (özel sektör)
- Şarap üretimi ile entegre işletmeler (özel sek.)

Fidan üretimine yönelik işletmeler;

Filokseralı alanlarda kurulacak bağlar için kullanılacak aşılı asma fidanlarının üretimine yönelik olan bu işletmelere “**FİDANLIK**” denir.

Fidanlık işletmeleri;

özel sektör (yaklaşık %96.7),

kamu kurumları (yaklaşık %3.3)

Uzüm üretimine yönelik işletmeler;

Değerlendirme şekline göre,

- ❑ Sofralık,
- ❑ Şaraplık-şıralık (şarap üretimi ile entegre olabilir)
- ❑ Kurutmalık vb.

Bağ işletmesi denildiğinde ilk akla gelen işletme şekli üretime yönelik işletmelerdir...

Bağ tesisi planlanırken dikkate alınması gereken temel unsurlar

- Yer seçimi
- Çeşit seçimi
- Anaç seçimi
- Dikim planlaması
- Bağ yerinin hazırlığı
- Dikim
- Dikim sonrası bakım

Yer Seçimi

Bağ yerinin seçiminde dikkate alınması gereken faktörler;

- İKLİM
- TOPRAK
- SU TEMİNİ
- HASTALIK VE ZARARLILAR
- VEJETASYON ANALİZİ
- EKONOMİK FAKTÖRLER

İklim

- Asmaların sağlıklı gelişebilmesi, kaliteli ve bol ürün verebilmesi ve ürününü zamanında olgunlaştırabilmesi bir çok iklim faktörünün etkisi altında olmaktadır.
- Asma üzerine etkili iklim faktörleri; sıcaklık, güneşlenme, yağış ve hava nemi, don ve rüzgar değerleri ile bunların yıl içerisindeki değişimleridir.
- Bağ tesis edilecek alanın çevresel faktörleri incelenirken makroklimatik, mezoklimatik (yöresel) ve mikroklimatik değerlendirmeler yapılmalıdır.
- Makroklimatik değerlendirme için bölgenin 10-100 km uzaklığındaki merkezi meteoroloji istasyonlarından elde edilen veriler kullanılabilir.

İklim

- Mezoklimatik veya yöresel iklim özellikleri ise bağ tesis edilecek alanın rakımı (denizden yüksekliği), meyili, meyilin baktığı yön ve büyük su ve orman kitlelerine uzaklığı gibi faktörlerdir. Bunlar bağ tesis edilecek alana 10-1000 m mesafe arasındaki verilerdir.
- Mikroklimatik (kanopiklimatik) değerler ise bağın bulunduğu alan içerisinde asmaların geliştiği mekana ait verilerdir.
- Bir yörenin bağcılığa uygunluğu açısından en önemli iki faktör yörenin vejetasyon süresinin uzunluğu ve Etkili Sıcaklık Toplamıdır. Bu değerler de o yerin enlem derecesine, rakımına, meyilin derecesine ve baktığı yöne ve büyük su ve orman kitlelerine uzaklığına göre değişmektedir.

İklim

■ Enlem derecesi vejetasyon/EST ilişkisi:

Dünya'nın şekline bağlı olarak, Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe güneş ışınlarının yere düşme açıları küçülür. Bunun sonucunda da Ekvator'dan kutuplara gidildikçe sıcaklık azalır. Enlem derecesi daraldıkça vejetasyon süresi/EST düşer.

■ Rakım vejetasyon/EST ilişkisi:

Her 100 m yükseğe çıkıldıkça sıcaklık $0.5 \text{ } ^\circ \text{C}$ düşer. Buna göre rakım yükseldikçe vejetasyon süresi/EST azalmaktadır.

- Asma sıcak-ılıman iklim bitkisidir. Günlük sıcaklık ortalaması $+10^{\circ}\text{C}$ 'nin üzerine çıktığında omcalar sürmeye başlamakta ve vejetasyon dönemi olarak adlandırılan, gözlerin sürmesinden yaprak dökümüne kadarki dönem içerisinde ortalama $+18^{\circ}\text{C}$ sıcaklık istemektedir.
- Bağcılık yapılması düşünülen bir bölgede yıllık ortalama sıcaklık $+9^{\circ}\text{C}$ 'den aşağı düşmemelidir.
- Her üzüm çeşidi üzümleri olgunlaştırabilmek için belirli bir sıcaklık toplamına ihtiyaç duymaktadır. Bu değer üzüm çeşitlerine göre değişmekle beraber 900 gün-derecenin altına düşmemelidir.
- Yine vejetasyon süresi için 160 gün sınır bir değer olup, bu değer 180 gün civarında olması gerekmektedir.
- vejetasyon süresinin daha kısa olduğu yerlerde üzümlerin olgunlaşmadığı, kalite üzerine doğrudan etkisi bulunan; tad, aroma ve renk maddelerinin istenilen düzeyde oluşmadığı görülmektedir.

İklim

- Ülkemizde bağıcılığı sınırlandıran ekolojik faktörlerden en önemlisi, ilkbahar geç donları ve kış donlarıdır. Asmanın yeşil aksamı; **-1°C'nin** altındaki sıcaklıklardan zarar gördüğünden, sürme ve çiçeklenme döneminde sık sık tekrarlanan ilkbahar geç donları bağıcılığı kısıtlayan bir faktördür.
- Sonbahar erken donları:
  - Omca üzerinde ürün varsa zarar görmesine
  - Sürgünlerin iyi pişkinleşememesine (odunlaşmaması) neden olur
  - Sürgün ve genç omcaların soğuktan zarar görerek kurumalarına neden olur.
- Kış soğukları: **-20°C'nin** altındaki sıcaklıklar, gelecek yılın ürününü oluşturacak kış gözleri içerisinde tomurcukların zarar görmesine neden olmaktadır.
- **10 yıl içerisinde 3 kez ve daha fazla sıcaklığın -26 °C'ye düştüğü alanlarda ticari olarak bağıcılık yapılamaz**

İklim

■ Güneşlenme;

vejetasyon süresi boyunca en az 1300 saat, ortalama 1400-1600 saat güneşlenme bağıcılık için ideladır.

■ Yağış:

Yıllık yağış ortalaması 500-600 mm olan yerlerde sulama yapılmaksızın bağıcılık yapılabilir.

Ancak asmanın su ihtiyacının karşılanmasında yağışın mevsimlere dağılışı büyük ölçüde etkilidir. Gelişme döneminde serin ve nemli ekolojilerde asmanın ihtiyaç duyduğu su 150 mm civarında iken, çok kurak sıcak alanlarda 700 mm'ye kadar çıkabilmektedir.

Yıllık ortalama yağışı düşük bölgelerde kalitenin ön plana çıktığı şaraplık değerlendirmeye yönelik bağıcılık yapmak daha ekonomik olabilir.

Çeşit Seçimi

Doğru çeşit seçimi, modern bağcılığın en önemli unsurudur. Çeşit seçiminde yörede daima iyi sonuç vermiş standart sofralık, şaraplık ve kurutmalık çeşitler üzerinde durulmalıdır.

Çeşit seçiminde etkili olan faktörler;

- Pazar değeri ve değerlendirme şekli:İç ve dış Pazar istekleri yüksek kaliteli çeşitler
- İş gücü ve diğer girdi ihtiyacı: Hasat için yeterli iş gücü temin olanakları, daha az ilaç ve gübre gerektiren çeşitlerin tercihi
- Yöreye özgü olması: Yörede bilinen çeşitler ilk kez denenecek çeşitlere karşı avantajlı
- Çeşidin tanınması: Çeşidin verim kapasitesi, iklim ve toprak isteklerinin bilinmesi, dölleme biyolojisi, gelişme kuvveti vb..

Örneğin fonksiyonel dişi çiçekli Çavuş için dölleyici Balbal,Yapıncak; Hönüsü için Dökülgen; Tahannebi için Kabarcık çeşitleri seçilebilir.

- Toprak tipi: Toprağın derinliği, tipi; kuvvetli yada zayıf çeşit seçiminde etkili olabilmektedir.

Çeşit seçiminde etkili olan faktörler;

- Diğer faktörler
  - Don zararından sonra yenilenebilme
  - meyve tutumu
  - Olgunlaşma dönemi
  - Pazar istekleri

Anaç Seçimi

Amerikan asma anaçlarının seçiminde aşağıda belirtilen konular dikkate alınmalıdır;

- A. Toprak-Anaç ilişkileri (adaptasyon)**
- B. Anaç-Kalem ilişkileri (affinite)**
- C. Filoksera- Anaç ilişkisi (flokseraya dayanım)**
- D. Nematot-Anaç ilişkisi (nematoda dayanım)**
- E. Diğer faktörler (dalların odunlaşması, çeliklerin köklenme yeteneği, kalemin verimi üzerine etkileri, anacın gelişme kuvveti)**

ANAÇ	GELİŞME KUVVETİ	FİLOKSERAYA DAYANIM	NEMOTODLARA DAYANIM	KURAKLIĞA DAYANIM *	AKTİF KİRECE DAYANIM (%)**	TUZA TOLERANS ***
41B	Zayıf-Orta	Yüksek	Düşük	Orta	40(Çok Yüksek)	Çok Duyarlı
420A	Zayıf-Orta	Yüksek	Düşük	Düşük	20 (Yüksek)	Duyarlı
SO4	Kuvvetli	Yüksek	Yüksek	Düşük	17(Yüksek)	Orta
5BB	Zayıf-Orta	Yüksek	Orta-Yüksek	Düşük	20(Yüksek)	Duyarlı
1103 PAULSEN	Kuvvetli	Yüksek	Yeterli	Yüksek	17(Yüksek)	Orta
1613C	Kuvvetli	Orta	Yüksek	Zayıf-Orta	Düşük	Orta
110R	Kuvvetli	Yüksek	Yeterli	Çok Yüksek	17(Yüksek)	Duyarlı
140 Ru	ÇokKuvvetli	Yüksek	Orta-Yüksek	Çok Yüksek	20 (Yüksek)	Duyarlı